

Kijk, *kunst!*

Lesfiche

1. Inleiding
2. De route en de kunstwerken
3. Voor je bezoek: "Kunst in de publieke ruimte", wat is dat?
4. Tijdens je bezoek: praktische info
5. Na je bezoek
6. Onderwijsdoelen

1. Inleiding

Beste leerkracht,

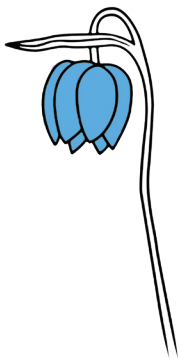
Er zijn musea zonder muren, wist je dat? Musea zonder toegangstickets, of lockers voor je jas. Zonder zalen, maar wel kilometers lang. Deze stad is zo'n museum.

In de straten en op de pleinen kom je ze tegen;

kunstwerken die op je wachten. Die je wat willen vertellen.

Fijn dat je je klas mee op wandel neemt langs kunstwerken in de publieke ruimte van Kortrijk.

De interactieve klaswandeling 'Kijk, kunst!' laat leerlingen kennismaken met 10 bijzondere kunstwerken uit de omvangrijke collectie van de stad.

Voorzien van onze kaart gaan je leerlingen een halve dag zelfstandig op pad. De kaarten kan je gratis ophalen aan de balie van ABBY. Aan de hand van prikkelende opdrachten dagen we hen uit om langer te kijken, om in dialoog te gaan met de werken, om samen op een laagdrempelige manier kunst te beleven.

Deze lesmap geeft je enkele handvaten om je klas voor te bereiden op de wandeling en om er achteraf over in gesprek te gaan. De voorbereiding neemt ongeveer de tijd van een lesuur in beslag. De nabespreking kan je zo beknopt of uitgebreid maken als je zelf wil.

Veel plezier!

2. De route en de kunstwerken

De wandelroute loopt door het centrum van Kortrijk. Er zijn 10 werken geselecteerd:

1 't Harlekijntje
Stadspark 't Plein

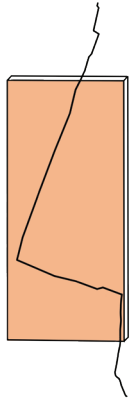
2 De Maagd Vlaanderen
Groeningelaan

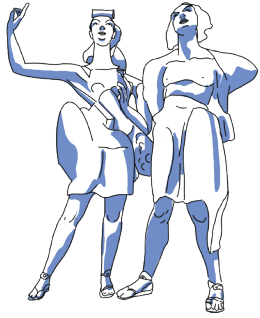
3 Ballerina en Man
Veemarkt

4 Oorlogsmonument Grote Markt
Grote Markt

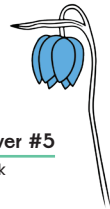
5 Verdrag van Kortrijk
Rijselsestraat

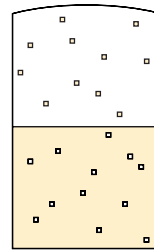
6 De Jeugd
Begijnhofstraat

7 Geknielde jongeling
Begijnhofpark

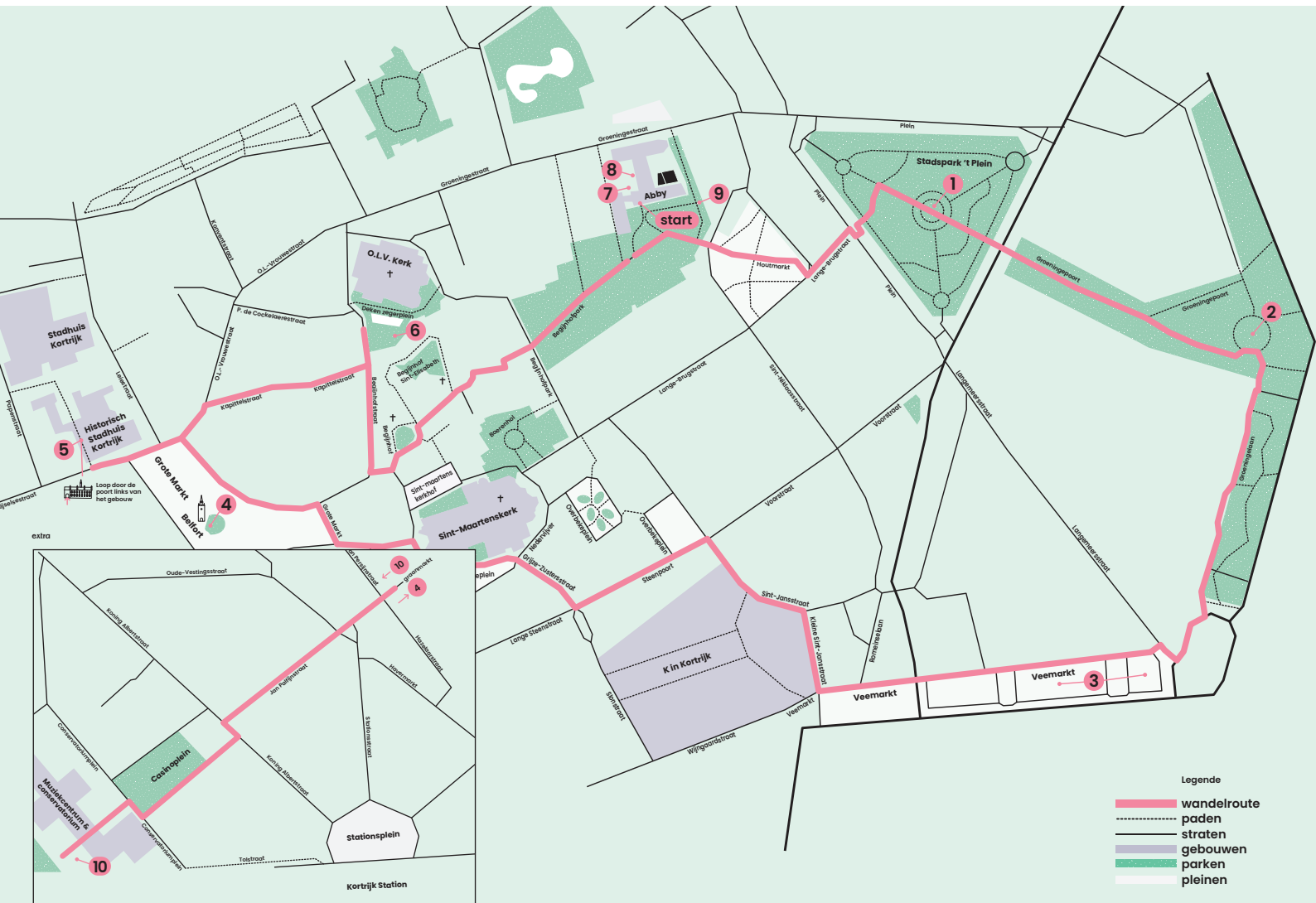
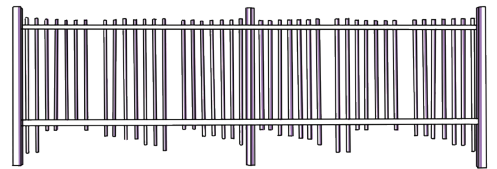

8 Wilting Flower #5
Begijnhofpark

9 Creation
Begijnhofpark

10 Sing Sing
Conservatoriumpark

3. Voor je bezoek: Kunst in de publieke ruimte, wat is dat?

‘Kijk kunst!’ neemt leerlingen mee op pad langs kunstwerken in de publieke ruimte, maar wat is dat juist? Hoe beïnvloedt kunst de publieke ruimte? Hoe heeft de omgeving impact op het kunstwerk? Aan de hand van enkele opdrachten en spellen kan je met je klas aan de slag gaan.

“De publieke ruimte is de plek waar kunst en de burgers elkaar op de meest toegankelijke wijze vinden. Het is dé plek voor dialoog en debat. Verbinding en ontmoeting staan er centraal.”

Stelling van stad Kortrijk

a. Ik vind dat!

Doel

Peilen naar voorkennis en verwachtingen

Doe een stellingen spel met de klas. Je kan dit doen door met groene en rode papiertjes te werken, maar je kan voor meer nuance en diepgang kiezen door de leerlingen op een as recht te laten staan.

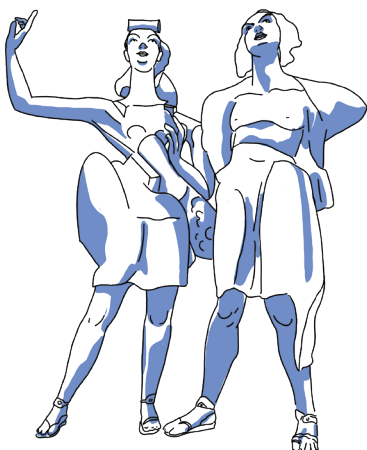
Instructies

- > De leerlingen gaan in het midden van de klas staan.
- > Lees een stelling voor.
- > De leerlingen bedenken met welke stelling ze het eens zijn en gaan aan de bijhorende kant (links of rechts in de klas) staan. Ze mogen niet met elkaar overleggen.
- > Als iedereen een kant koos, laat je telkens een paar leerlingen hun keuze motiveren.
- > Na elke stelling komen de leerlingen terug in het midden voor de volgende stelling.

Tip: belangrijk bij deze oefening is dat je benadrukt dat er geen juiste of foute antwoorden zijn en dat ze hun keuze voornamelijk moeten kunnen beargumenteren.

Stellingen

Kunst hoort in een museum.	ja	nee
Graffiti en street art zijn kunst.	ja	nee
Ik blijf soms stilstaan als ik kunst in het openbaar zie.	ja	nee
Monumenten zijn kunst.	ja	nee
Ik begrijp het verhaal achter een kunstwerk.	ja	nee
Parken en pleinen zijn mooier met kunst.	ja	nee
Ik verdien ook een sokkel.	ja	nee
Monumenten helpen om gebeurtenissen te herdenken.	ja	nee

b. Hoe beïnvloedt een omgeving een kunstwerk?

Doel

Leerlingen laten reflecteren over de invloed van een omgeving op kunst.

Kunstwerken in de publieke ruimte staan op een locatie. De kunstwerken gaan in dialoog met de omgeving en met de bezoeker. Wat zou er gebeuren als die omgeving verandert?

Inleiding

Op het Nelson Mandelaplein in Kortrijk staat het kunstwerk Stille Strijd van SAZZA. De grote sculptuur beeldt een meisje met een gele hoodie uit. Dit kunstwerk wil het taboe rond zelfdoding bij jongeren doorbreken. De reden dat het kunstwerk daar staat, is omdat er twee scholen en veel organisaties voor jongeren in de buurt zijn. Zo brengt kunst een extra dimensie toe aan de locatie.

Bijlage alfabetisch

 Stille Strijd – SAZZA

Instructie

Laat leerlingen een afbeelding uit de bijlagen kiezen. Op de afbeeldingen staan bekende internationale kunstwerken. De leerlingen leggen uit op welke manier de kunstwerken invloed hebben op hun omgeving. Waarom staan ze daar?

Laat de leerlingen een nieuwe plek verzinnen, tekenen of opzoeken waar dit kunstwerk zou kunnen staan. Op welke manier heeft dit invloed op het kunstwerk? Waar zou dit kunstwerk totaal misstaan?

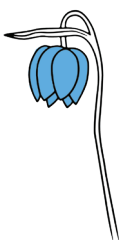
Extra uitdaging

Voorzie enkele tijdschriften en collagemateriaal om de leerlingen creatief aan de slag te laten gaan met dit kunstwerk.

c. Is dit Kunst of niet?

Doel

Leerlingen kritisch laten nadenken over wat kunst is en hoe context een rol speelt.

Instructies

Toon de leerlingen de verschillende kunstwerken uit de bijlagen en verdeel ze in groepjes (bijlagen alfabetisch). Laat ze in groepjes nadenken over volgende vragen:

- > Wat beschouw je als kunst en waarom?
- > Wat maakt iets géén kunst?
- > Wie bepaalt wat kunst is?
- > Kies een kunstwerk dat je aanspreekt en leg uit waarom.

Extra uitdaging: creatieve uitbreiding

Laat leerlingen in duo's of kleine groepjes zelf een 'grensgeval' bedenken: een object of situatie waarbij het twijfelachtig is of het kunst is. Ze presenteren dit kort aan de klas en dagen de anderen uit om te beslissen of het kunst is of niet.

d. Protest of kunst?

Doel

Leerlingen laten nadenken over hoe kunst een maatschappelijke boodschap kan hebben.

Instructie

Toon beelden (bijlagen numeriek) van verschillende kunstwerken met een maatschappelijk of politiek thema, zoals de kunstwerken van Banksy, Maurizio Cattelan en Blu... Bevraag klassikaal of dit wel of geen kunst is volgens hen.

Mag kunst politiek zijn?

Verdeel de leerlingen in groepjes en laat ze zelf een maatschappelijk probleem kiezen en een concept bedenken. Hoe zou het er uit zien? Waar zou het staan?

Extra uitdaging: kunst genereren

Laat de leerlingen het kunstwerk ontwerpen door een AI een afbeelding te laten genereren met een prompt. Je kan hier ChatGPT of Bing voor gebruiken. Denk hierbij na over de vorm van het kunstwerk. Bijvoorbeeld een standbeeld, mural, graffiti, lichtinstallatie, interactief kunstwerk of een installatie.

Vraag AI om een foto te maken van een mural die genderongelijkheid/ar-moede of oorlog aankaart. Welk beeld toont AI je? Ben je akkoord met de afbeelding zoals AI ze aflevert? Wat zou jij zelf als beeld gebruiken op een mural om genderongelijkheid aan te kaarten?

4. Praktische info tijdens je bezoek

Geef elke leerling een kaart. Je kan ze gratis afhalen aan de balie van ABBY, tijdens de openingsuren van het museum. ABBY is ook het startpunt van de route.

Verdeel je klas in groepen van 3 tot 4 leerlingen.

Er zijn 10 kunstwerken opgenomen in de wandelroute. Om te vermijden dat alle groepen op dezelfde plek beginnen, geef je elke groep een ander startnummer. Daarna kunnen ze gewoon in respectievelijke volgorde verdergaan.

Spreek een duidelijk einduur en eindpunt af met je klas. Het is niet erg als niet alle werken en opdrachten aan bod kwamen.

De route is rolstoelvriendelijk.

De wandeling is ongeveer 2,5 km.

5. Na je bezoek

a. Klasgesprek

Verzamel de klas en laat ze reflecteren over de uitstap.
Dit zijn vragen die je kan stellen:

- > Zijn jullie verwachtingen ingelost?
- > Ben je eerder fan van oude of van nieuwe kunst?
- > Wat is je bijgebleven?
- > Vat de uitstap samen in 1 woord. Je mag de woorden leuk, mooi of saai niet gebruiken.

b. Hoe beïnvloedt een kunstwerk haar omgeving?

Deze opdracht kan je in de klas doen, maar dit kan ook als opdracht voor thuis meegegeven worden.
In de voorverwerking hebben we gekeken hoe een omgeving invloed heeft op een kunstwerk, maar een kunstwerk heeft ook invloed op haar omgeving.

Instructie

Welk kunstwerk zou jij in je straat, buurt of tuin zetten? Waarom zou je dat daar zetten? Welke invloed heeft dat op jouw omgeving?

Tip: Je kan ze creatief aan de slag laten gaan met deze opdracht. Voeg zelf extra uitdagingen toe.

6. Onderwijsdoelen

1e graad

A-Stroom B-Stroom

Cultureel bewustzijn

16.01 De leerlingen beschrijven kunst- en cultuuruitingen vanuit eigen waarneming.

16.02 De leerlingen brengen kunst- en cultuuruitingen in verband met de context waarin ze voorkomen.

16.03 De leerlingen reflecteren over eigen beleving bij uiteenlopende kunst- en cultuuruitingen.

Nederlands

02.06 De leerlingen drukken zich creatief uit met taal.

02.07 De leerlingen nemen doelgericht deel aan mondelinge en schriftelijke interactie.

Ruimtelijk bewustzijn

09.07 De leerlingen lokaliseren zichzelf en plaatsen aan de hand van lokalisatie- en oriëntatietechnieken.

Sociaal-relatieve competenties

05.01 De leerlingen gaan respectvol en constructief met anderen in interactie rekening houdend met elkaars grenzen.

2e graad

finaliteit doorstroom / arbeidsmarkt dubbele finaliteit (ASO+KSO+TSO+BSO)

Cultureel bewustzijn

16.01 De leerlingen brengen kunst- en cultuuruitingen in verband met de context waarin ze voorkomen.

16.02 De leerlingen reflecteren over eigen beleving bij uiteenlopende kunst- en cultuuruitingen.

Nederlands

02.07 De leerlingen drukken zich creatief uit met taal.

02.08 De leerlingen nemen doelgericht deel aan mondelinge en schriftelijke interactie.

Sociaal-relatieve competenties

05.01 De leerlingen gaan respectvol en constructief met anderen in interactie rekening houdend met elkaars grenzen.

3e graad

Cultureel bewustzijn

16.01 De leerlingen brengen kunst- en cultuuruitingen in verband met de context waarin ze voorkomen.

16.02 De leerlingen reflecteren over eigen beleving bij uiteenlopende kunst- en cultuuruitingen.

Nederlands

02.07 De leerlingen drukken zich creatief uit met taal.

02.08 De leerlingen nemen doelgericht deel aan mondelinge en schriftelijke interactie.

Sociaal-relatieve competenties

05.01 De leerlingen gaan respectvol en constructief met anderen in interactie rekening houdend met elkaars grenzen.

A | Stille Strijd door SAZZA

B | Cloud Gate door Anish Kapoor

c | Manneken Pis door Jean-Paul Remy

D | De verwoeste stad door Ossip Zadkine

E | Santa Claus door Paul Mccarthy

F | Biodiversiteitstoren door Angelo Vermeulen

G | Capsule door Matali Crasset

H | Holocaustmonument Berlijn door Peter Eisenman

I | Draaiend Huis door John Körmeling

L | Moments Contained door Thomas J Price

M | Stravinsky Fontein door Jean Tinguely en Niki de Saint-Phalle

N | Teeter-Totter Wall door Ronald Rael en Virginia San Fratello

o | The pogo never stops door Dennis Tyfus

1 | Banksy

Straatkunst die oorlog en onrecht aanklaagt.

Grootschalige fotocollages over migratie, ongelijkheid en identiteit.

3 | Shepard Fairey

Bekend van de "Obey Giant" en de "Hope"-poster van Obama.

4 | Keith Haring

Maatschappijkritische street art over aids, apartheid en kapitalisme.

Grootschalige muurschilderingen met kritiek op kapitalisme en politiek.

6 | Hyuro

Murals met feministische en sociale thema's.

7 | Swoon

Papierkunst en street art over klimaatverandering en armoede.

8 | Gonzalo Borondo

Experimentele murals die reflecteren op identiteit en consumptie.

9 | Maurizio Cattelan

Bizarre openbare kunstwerken met een absurde boodschap.

10 | Ernest Zacharevic

Speelse murals die vaak kritiek geven op stadsontwikkeling en kapitalisme.

11 | Paolo Cirio

Maakt guerrilla-kunstinstallaties met gelekte overheidsgegevens en sociale media. Kritiek op gezichtsherkenning vanuit de overheid.

12 | Clet Abraham

Bewerkt verkeersborden op een humoristische manier om autoriteit en controle uit te dagen.

